

## 19 TILL REDAKTIONEN AF ÅBO UNDERRÄTTELSER.

*Åbo Underrättelser n:o 94, 13. VIII 1861*

Åbo Underrättelser innehålla i n:o 83 en artikel, rubricerad »Tidningarne», i hvilken den ärade Redaktionen skänker äfven Litteraturbladet sin upplysta uppmärksamhet.

Jag har ingenting att säga om den förvända sammanställning Redaktionen behagar göra af några ur Litteraturbladet lösryckta, delvis förfalskade citationer.

Jag beder blott, i händelse den ärade Redaktionen hederskänsla icke skulle hafva något deremot, om benäget återtagande af en osanning, vid hvilken jag af lätt begripligt skäl måste fästa större vikt, än vid de tidigare, Åbo Underrättelser angående min ringa person innehållit.

Det sanningslösa innebäres i följande Åbo Underrättelsers ord n:o 87 sp. 5 rad. 7–8 nedifr.

– »så veta vi icke, hvad som berättigar hr J. W. S. att fränkänna Finland obestridliga politiska rättigheter.»

Det är den i dessa ord uttalade beskyllning, att jag någonsin eller någonstades i tal eller skrift skulle fränkänt Finland obestridliga politiska rättigheter, jag ber den ärade Redaktionen såsom sanningslös återtaga.

J. W. S.

## 20 INHEMSK LITTERATUR.

*Litteraturblad n:o 8, augusti 1861*

HISTORISKA UPPLYSNINGAR OM RELIGIÖSA RÖRELSENA I FINLAND AF MATTH. AKIANDER. V DELEN. H:FORS 1861.

Det är oss en glädje få återtaga vår uppgift vid anmälan af detta arbetes 4:de del, att samma del vore den sista. Uppgiften föranleddes af ett missförstådt uttryck i inledningen. Af närvarande 5:e dels innehåll finnes deremot, att ännu en del, den 6:te, är att förvänta. Båda dessa delar äro egnade åt de pietistiska rörelsernas i landet historia. Redan i denna del fortgå Förf:s skildring och de anförda handlingarne till inemot 1840. Den nästa torde alltså komma att nära beröra samtiden, och Paavo Ruotsalainen och de läror och rörelser, som sammanhånga med hans uppträdande, torde i den komma att intaga ett betydligt rum.

De mest framstående ledande personerna i denna del äro: Johan Wegelius, pastor i Pudasjärvi, obehörigen skild från denna befattning, slutligen pastor i Tyrvis, död 1725; Abrah. Achrenius, kapellan i Esse, pastor i Nousis 1753; Gustaf Rancken, sist pastor i Bjerno 1803. Äfven en stadstjenare i Borgå, Henrik Wikström, död 1837, framställes såsom en man, hvilken öfvat mycket inflytande ehuru inom en inskränktare krets.

Glädjande är att erfara, att arbetet blifvit ganska mycket spriddt. Utom den kunskap om den religiösa utvecklingen hos folket, det meddelar, kan icke betviflas, att dess läsning skall blifva lärorik äfven för dem, som af liknande rörelser ledas, och afskrämma dem från de villfarelser, hvilkas förderflighet här blottas, stundom genom de af dem gripnas egna bekännelser.